

Telegraful

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Materialism și idealism

Părintele Dr. Debu își încheia articolul său «Materialism și idealism» publicat în unul din numărul precedent ai ziarului nostru cu cuvintele:

«Să dăm trupului cele necesare existenței. Să nu-l lăsăm însă, ca prin poftele și patimile sale să se înstăpânească pe voința noastră. Ear acelei părți a noastre, veșnică prin ființa sa, sufletului, să-i dăm hrana necesară și locul ce i se cuvine, desăvârșindu-l în bine. Materia să fie mijloc pentru perfecționarea intelectuală morală».

Dorind a ne pronunța și noi în această cestiune, constatăm, că prin înnoirile din jumătatea a doua a veacului trecut, și ale veacului acestuia, s'au înmulțit în mare măsură trebuințele oamenilor, ear prin ideile dușmane învățăturilor evanghelice, omenimea a început a se înstreina de viața ideală creștinească, care înalță și ridică pe om din marea vieții și viforul ispitelor, și care îl face, ca trăind pe acest pământ, să simtă plăceri și bucurii ideale, proprii numai Cerului.

Pretensiunile și trebuințele înmulțite conduc pe om la materialism, ear curențele contrare creștinismului, despoaie pe om de libertate, și-l fac să cadă pe nesimțite în sclăvie.

Atât materialismul, cât și sclăvia la care apasă și împing popoarele pe nesimțite ideile dușmane creștinismului, sânt streine de modul de gândire și de viață al poporului românesc.

Când constatăm aceasta, ar fi de sigur o greșală, dacă nu am adauga imediat, că schimbările și înnoirile timpului precum și înfricoșatul război, abea potolit, au înmulțit în mare măsură pretensiunile poporului, și în cece privește hrana spirituală, ce o așteaptă poporul dela biserica sa. În trecut poporul nostru se călăuzea în chestiunile vieții sale de datinile și tradițiunile religioase și naționale rămase din bătrâni, și hrana spirituală și-o afla într-o prisosință în credința lui neclătită în așezămintele sfintei sale biserici. Astăzi însă, în urma împrejurărilor amintite și a războiului mondial în decursul căruia a venit în contact cu diferite popoare, cu obiceiuri străine și anticeștine, poporul prin unele părți a scăpat din frumoasele sale datini și nu mai ține cu rigoare la sfintele așezămintele ale bisericii.

Faptul acesta impune preoțimii și administrațiunii noastre superioare bisericești, fără îndoială grele și însemnate sarcini. Biserica trebuie să țină cont neapărat de tot cece se petrece în popor, ca astfel să poată îndrepta pornirile greșite, și să poată da poporului o nimerită direcțiune în dezvoltare, ear pentru ca cu bun succes să putem împlini această datorie, de lipsă este să dăm terenului pastoral cea mai mare îngrijire, și anume îngrijirea ce o reclamă dela noi doctrina evangheliei și dezvoltarea istorică a bisericii.

Este frumos și înălțător de suflet acest teren. Se începe cu privegherea și studiul ce-l face zilnic preotul asupra vieții

și activității poporului, să susține și alimentează prin îngrijirea preotului de a reprezenta cu demnitate în mijlocul lui doctrina și sfintele așezămintele ale bisericii, și dela silința ce și-o impune întru a-i da hrana spirituală trebuincioasă spre a putea să se ferească de rele și a putea face binele, și se termină de regulă cu succes.

Acest succes depinde deci în prima linie dela individualitatea preotului și dela modul și tactul, cum știe dânsul să aducă în conglăsuire trebuințele poporului cu doctrina evangheliei, ca poporul să-și poată însuși din aceasta învățăturile divine, prin cari să poată preîntâmpina cu succes năcazurile, ce le întâmpină în viață și să poată să-și urmeze cu succes calea sa spre dezvoltare.

Ca să fie nimerite și succese îngrijirile spirituale, ce trebuie să le dăm credincioșilor pe terenul pastoral, este neapărat de lipsă, ca se corespundă pe deplin trebuințelor spirituale ale credincioșilor. Credincioșii pot să fie adesea influențați de idei și curențe greșite. Față de acestea preoțimea își va face datoria, dacă prin cuvânt și prin faptă va dovedi poporului contrarul, pentru că materialismul lumii de astăzi vede toată fericirea în bunuri materiale, în un trai ușor și comoditate. Bunurile materiale nu le privește de cece sânt: de mijloc pentru a ne înlesni viața, ci de scop al vieții. Materialismul, în forma în care să propagă, este nenatural și cu totul contrar ființei și naturii omenești. De aceea este el și cauza

FOISOARA

O revistă pentru tinerime, cum ne trebuie

Din 1 Ianuar apare o nouă publicație pentru tineretul român. Știind că nu prea este răspândită în cercurile noastre din Ardeal, atragem deosebită atenție asupra ei, dorindu-i cât mai mulți cititori.

Să motivăm pentru ce.

E vorba de «Revista crucii roșii a tinerimii». Ideia a pornit din America. În decursul războiului nu mai răzbeau cei mari cu trimiterea ajutoarelor la copiii înfomețați și lipsiți de haine din Europa. Atunci s'au gândit câțiva copii imoși americani: De ce n'am alina și noi durerile, cu mult puținul nostru? și au înființat «Crucea roșie a tinerimii», o societate, care a prins repede rădăcini și care numără membri în multe țări. Copiii americani au trimis la început alimente și îmbrăcăminte copiilor din Cehoslovacia, aceștia s'au constituit mai apoi, când vremurile au fost mai prielnice, într-o societate a «crucii roșii a tinerimii cehoslovace» și au ajutat pe copiii înfomețați din Rusia; cei din Canada, Australia, Italia, Austria, Iugoslavia, Bulgaria, Anglia și Iaponia s'au organizat earăș în

societăți deosebite, cu aceeaș menire, încât azi sânt milioane de copii, cari se gândesc cum să se ajute reciproc și cum să se cunoască împrumutat. Nu numai față de frații și surorile lor dintr'alte țări nutresc copiii aceștia dragostea de «om», ci și față de ai lor, din țara proprie. Fiecare își dă truda să ajute cu ceva. Înființază grădini de zarzavaturi, ateliere pentru pălării de paie, de păpuși, de broderii, de împletituri cu iglita și cu cârligele (ciorapi, mănuși, rochițe de copii), cârlesc rufe și reparază haine, vând sămânță de floarea soarelui, organizează concerte, reprezentații teatrale și șezători, etc. — toate acestea ca cu câștigul curat să ștergă câte o lacrimă, să aline câte o durere, să potolească astfel nemulțumirea, care ne aduce să ne simțim cu toții ca deasupra unui vulcan.

Miscarea, de multe ori în consonanță cu «cercetășia» pornită din Anglia, începe să prindă teren și la noi. Principesa Ileana a priceput glasul de chemare din America și al directorului «Crucii roșii a tinerimii» din Europa.

Acesta declară: «Dacă am putea face să se nască între copiii din toate națiile legături de prietenie, s'ar înfăptui o putere fără păreche pentru viitoarea prosperitate a tuturor națiilor și pentru garanția păcii și a justiției internaționale». Pe ziua de 28 Ianuar a. c. a convocat principesa o adunare de constituire la ministerul

afacerilor străine din București, sprijinită fiind de secretarul general al ministerului instrucției, dl Valaori, și de directorul general al asistenței sociale din ministerul muncii, dl Eugen Botez (Jean Bart). Adunarea a reușit foarte bine. Mii de elevi și eleve de liceu s'au înscris în societate, promițând să cultive spiritul pe care-l propagă «Crucea roșie a tinerimii». Din America a venit anume o delegată (Miss Jones), ca să ne ajute cu bani și cu sfaturi, la realizarea scopurilor nobile.

«Crucea roșie a tinerimii române» a strâns deja 205.000 de Lei, cu cari a putut trimite la băi mai multe serii de copii din școlile primare, în timpul verii. E vorba ca să se încălzească opinia publică românească tot mai mult și mai mult față de această societate.

Dna Dr. Ermina Kaminski, una din promotoarele societății, scrie despre scopul societății următoarele: «Să facă fericiri pe toți copiii de pe suprafața globului, ajutând pe cei suferinzi, pe cei nenorociți, pe cei săraci, ajutându-i cu daruri, cu fapta, cu vorbe blânde, cu o privire, cu un surâs».

Ceeace ni se oferă în revistă este vrednic de laudă. Spiritul de solidaritate între copii din toate țările se nutrește minunat dacă perseverază conducerea pe cărarea apucată. Cei tineri, care nu trebuie să fie numai un mic ce-

și isvorul multelor năcazuri de cari suferă astăzi omenimea.

Tot atât de nenaturală și de greșită este și așteptarea lumii de astăzi, de a se realiza o schimbare în spre mai bine prin voința omului, prin legi și instituțiuni purcese dela om, deoarece orice vom gândi, și orice vom face noi oamenii, soarta și viitorul nostru nu depinde numai dela noi, ci în prima linie depinde dela voința lui Dumnezeu, și dela modul în care omul se deprinde a-și supune voința sa voinței lui Dumnezeu.

Este deci natural, că față de curente greșite biserica are datorința să lumineze pe credincioși, că ele conduc pe oameni la ruină.

Stând astăzi în fața multor porniri greșite, este neapărat de lipsă, ca biserica să-și facă datorința în deplină conștiință. Ear ca această lucrare a noastră să fie încununată de succes, trebuie să avem în vedere, că succesele pe terenul pastoral depind în prima linie dela *individualitatea preotului*. Deci în toate agendele ce le săvârșim, trebuie să fim inspirați numai de spiritul evangheliei și bisericii Domnului ca astfel să putem paraliza și preîntâmpina ideile și curente greșite, cari de oameni fără conștiință, se răspândesc în mijlocul poporului.

Sfințirea capelei din Aiud

Duminecă în 2 I. c. P. S. Sa Episcopul Clujului *Nicolae* a sfințit cu mare pompă capela noastră din Aiud, unde sub era maghiară românii erau persecutați mai mult decât în alte centre maghiare.

La ora 9 s'a început serviciul divin cu actul sfințirii, iar după aceea P. S. Sa a celebrat sfta liturghie asistat de 2 protoierei, 6 presbiteri și 1 diacon. Au participat toate autoritățile civile și militare, în frunte cu prefectul județului Dr. C. Velican cum și un număr însemnat de intelectuali și săteni.

Răspunsul la liturghie s'a dat de corul episcopal din Cluj sub conducerea maestrului Pătrașcu.

După serviciul religios P. S. Sa a rostit o frumoasă predică, dând înțelepte sfaturi și învățături credincioșilor, și împărțându-le binecuvântarea sa arhierească.

La recepțiile ținute în sala județului s'au prezentat toate corporațiile oficioase și toate bisericile țării.

La ora 2 a urmat banchetul la care s'au rostit cuvântări frumoase inspirate de dorința tuturor de a se realiza cu un ceas mai curând

deplina armonie între toți locuitorii țării, întemeiată pe sincera iubire a deaproapelui și conlucrarea neprihănită pentru consolidarea acesteia. A fost o serbare neobișnuit de înălțătoare.

Cu trenul de seara P. S. Sa a părăsit Aiudul.

Comemorarea centenarului morții lui George Lazar. În 17/30 Septembrie a. c. se va serba în mod demn centenarul morții marelui dascăl George Lazar, care își doarme somnul de veci în comuna sa natală Avrig. Inițiativa la această sărbătoare a luat-o I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae. Din acest incident s'a renovat și restaurat frumoasa biserică din Avrig, ale cărei picturi datând de pe la jumătatea veacului al 18-lea sânt restaurate de pictorul Salmari. Deasemenea s'a restaurat și înfrumusețat și mormântul fericitului defunct. Serbările se vor ține după programul pe care îl va stabili în deplin acord consistorul arhidiecezan împreună cu comitetul central al Asociațiunii. Il vom publica în unul din nr-ii viitori al ziarului nostru.

Marele cutremur de pământ din Japonia

În loc de veselele, șugubețele cuplete din operetele cu subiecte din Japonia: «Cionchina, Cionchina, loko-loko, lokohama»... ne este dat să auzim acum, dacă avem urechi de auzit, țipetele de durere, de desnaștere a milioane de oameni... «loko-loko lokohama» nu mai există așa ne-o spun vestile telegrafiate în toate părțile, cu iuteala fulgerului.

Sute și sute de mii de victime! Mări de flăcări din măruntaiele pământului. Cutremur de pământ, cum rar s'a mai întâmplat. Zeci de mii de clădiri distruse, căzute ca niște case din cărți de joc.

(Aici să vă vedem, jurnaliști de revolver, că întrebuințați epitetul de «mare», mare cutremur de pământ, voi, cari vă bateți joc de atâtea ori de însemnătatea cuvântului, mărind fiecare lucru de nimic!)

Orcă ni s'ar fi tămpit simțul compătimirii — și Nansen ne dojenește pe drept cuvânt și Tagore ne cheamă pe dreptate în fața justiției! — la vestile primite din Japonia se trezește, earăș «omul», care dormita în noi, și ni se strânge inima de jale la gândul: Doamne! Câtă durere e răspândită, câtă mizerie, cât pârjol pe biata scoarță a pământului nostru!

...Și pentru o clipă încetează orice divergențe de păreri, pentru o clipă ne împreunăm mâinile ca să ne întrebăm, nu cu surâsul malițios al unui Voltaire pe buze (când s'a nimicit insula Martinica), ci cu surâsul îndurerat al unui Montaigne, cu acel «Ce știu eu?» al lui: «Ce știm noi de cauza cauzelor, pentru ce s'a întâmplat și această grozavă nenorocire?»

Plecăm capul spre scoarța aceasta a pământului, pe care noi, bieți muritori, n'am pătruns o mai adânc de 2000 de metri, de 2 km.. câtă vreme până la centrul pământului sânt 6371 de km. — și ne cutremurăm de nimicnicia

noastră, ori cât de trufași am fi alte-dăți. Sdroaba mânilor a generații întregi, a milioane de oameni — nimicită în câteva clipe nenorocite, ear pe de-asupra tuturoră tăcerea plumburie, tăcerea, care nu vrea să zămislească nici un răspuns...

Nu este un deget al lui Dumnezeu cataclismul acesta? Nu este un avertisment, acum, când se adună la Geneva, iarăș și iarăș, albi și negrii și roșii, să delibereze, și când praful de pușcă așteaptă în buțile și în hambarele arsenalelor să asvârle în aer alte cetăți și să omoare alți tați și flăcăi trupeși? Țipetele de durere ale celor ce pier fără de urmă în gâtul fără de fund al vulcanelor, nu ne reamintesc câmpurile europene de luptă, pe cari — vai! — le-am uitat atât de curând?

Nu ne cutremură gândul că este primejdie mare ca și vulcanul sufletului omenesc european să se pornească, earăș, să arunce lavă spurcată, ca să pârjolească și îngroape ce începuse să înmugurească de-a binelea?

Dar se poate un sacrificiu atât de cumplit ca să servească de ventil de siguranță pentru atmosfera noastră supra încărcată cu venin sufletec? Să fie un Mene Tekel Phares pentru noi, toți, câți ne-am adunat la masa verde dela Geneva și nu vrem să ne închiegăm rândurile pentru o colaborare cinstită?

Compătimirea! Ea trebuie să ne dicteze faptele noastre viitoare, dacă nu vrem ca apocalipsa să se reediteze în dimensiuni și mai oribile în mijlocul așa-zisei civilizații europene! Și compătimirea ne învață să o simțim până în adânc. Japonia îndurerată de astăzi. Dacă am putea să ne deschidem ochii și inima, până nu este prea târziu!...

H. P.-P.

Oaspeți români, parlamentari, în Cehoslovacia

Cinsprezece senatori și deputați români, în frunte cu senatorul Nic. Botez, cari au luat parte la congresul interparlamentar din Copenhaga, s'au oprit în Praga, Bratislava și în Tatra, invitați fiind din partea colegilor cehoslovaci să le viziteze țara.

Delegațiunea română a fost primită cât se poate de bine. Pretutindeni unde s'a arătat a fost ovaționată. Cehii sânt oameni primitivi dela fire, românii în special, le-au făcut o primire excepțional de călduroasă.

Așa d. e. au fost întâmpinați, în parlamentul cehoslovac din Praga, de președintele Tomasek, în terminii următori: «Ne servește spre deosebită bucurie de a vă saluta în parlamentul nostru și de a vă ura bun sosît, ca reprezentanții poporului și statului român, amic nouă. Vă salut cu atât mai bucurat cu cât sânt conștiu că a fost un paralelism al sorții, mai mult decât un paralelism, o comunitate a sorții, care a adus lângă oaltă cele două state și două națiuni ale noastre pe o cale comună.

«Să privim înapoi, spre timpul de dinainte de război. De pe atunci ați fost mai fericiți ca

ajungem la un cataclism și mai grozav decât cel de abea trecut.

De aceea: răspândiți ideile sănătoase ale «Crucii roșii a tinerimii» în toate orașele și satele noastre, spre binele tuturor!

Nota bene: Revista apare lunar, costă numai 40 de lei pe an (6 luni 25 lei, un număr 5 lei). Administrația: București, Str. Academiei 20.

H. P.-P.

Ca la noi... Un călător francez se întoarce tomai din Belgia și scrie în rev. «Analele» pariziane: «Să băgăm de seamă (francezii, cari sântem iubiți în Belgia)! Noi ne îngâmăm ușor de libertatea (sprintenia) spiritului (francez). Luăm în zeflema cu o ușurință deplorabilă pe oamenii și instituțiile țării noastre. Câteodată chiar numai de dragul de a face un joc de cuvinte, riscăm de a ne înstrăina simpatii prețioase. Belgienii ar dori să vadă că tractăm cu mai puțină lipsă de respect (ireverență) pe bărbații, cari țin în mâinile lor soarta Franței. Mai cu seamă în ceasurile acestea grave, suferă belgienii, luând la cunoștință tendința noastră lipsită de frâu de a persifla, spiritul acela de boulevard, pe care-l risipim cu mână spartă». Așa scrie dl. *Guillot*, rugat de revista franceză să refereze. Ce ar putea refera unul la noi?!

tăean, vede în fotografii reușite — pe o hârtie excepțional de bună — cum defilează copilele americane ale crucii roșii pe străzile New-Yorkului, cum gimnastează tinerimea belgiană, cum lucrează americanii, cehii și copiii altor neamuri în folosul «Crucii roșii». Se reproduc în facsimil primele pagini ale revistei similare din Cehoslovacia, Jugoslavia, Statele unite (America), Suedia, Australia, Italia, Bulgaria, România, Austria și Ungaria — aproape pretutindeni copilași, cari privesc cu încredere la «Crucea roșie», salvatoare de prăpăd.

O idee norocoasă e aceea a corespondenței lunare, școlare, cu școli dintr'alte țări. Așa scriu, sub supraveghierea profesorilor și profesoarelor, elevele dela cutare școală de a noastră cutărei școli americane, folosindu-se totodată de așa-numitul «portofoliu» american: un album compus de câtră elevi și eleve, cu ilustrații, desemnuri, hărți, mărci, mostre de cusături, fotografii, note muzicale, descrieri de obiceiuri, etc. — toate cu menirea să facă cunoscute regiunea și țara respectivă.

Material pentru astfel de «portofolii» românești se găsește din belșug în cele 6 numere cari au apărut până acum. Pe o hârtie de cretă se reproduc tablouri de Grigorescu, ouă încondeiate de Paști, cu însemnări despre desemnurile lor, modele de croșetat, cântecul novo-

rale, de leagăn, dansuri de ale noastre naționale etc. etc., încât streinul, care răsfăță aceste foi trebuie să câștige dragoste față de țara românească.

Găsim în revistă și vești și fotografii dela alți copii, dintr'alte țări, apoi contribuții prețioase de ale scriitorilor noștri de seamă, — adunate toate de o mână dibace, astfel încât «sora dela Cotroceni» (principea Ileana) poate fi mândră de felul cum se prezintă secția românească a «crucii roșii a tinerimii».

Delegată cu conducerea revistei este dna comandor Pantazzi. Prezidenta comitetului este dna Ana Sevescu. Secretară cunoscuta scriitoare de inimă dna Isabela Sadoveanu, directoara școlii normale Elena Doamna din București.

La congresul al treilea, internațional, de educație morală, din Geneva (1922), unde au participat 500 de pedagogi de seamă, reprezentând 30 de state, a prezentat înființătorul «cercetășiei», generalul englez Sir Robert Baden-Powell, un raport, care avea ca teză fundamentală ideea: educația să se facă prin iubire, în loc de a te folosi de teama elevilor.

Iată o educație prin iubire și între popoare, singura vrednică de a fi propagată în zilele noastre de dihonie, dacă nu vrem ca să

noi, aveai deja de pe atunci un stat independent, dar o mare parte a națiunii dvoastre sus-pina, de asemenea, sub domnia străină, sfâșiata în mai multe părți. «Divide et impera» — principiul cel vechi habsburg-austriac — subjugă într'acelaș fel pe aparținătorii poporului dvoastre, ca și pe ai noștri... Ce calvar au avut să urce atunci popoarele noastre, sub dominația străină! — Amintire tristă! De aceea s'au și așezat popoarele noastre, în momentul când a venit războiul evocat din partea volniciei opresorilor. Acolo, unde le era locul lor istoric: pe partea marilor democrații vestice, acolo unde se anunța, împotriva rămășițelor absolutismului de ev-mediu, noua epocă, ce își pusese de țintă autodeterminarea popoarelor în formularea lui Wilson... Ideea aceasta a învins». În termeni tot atât de călduroși au urmat și ceilalți oratori. S'au dat festivități în onoarea oaspeților iubiți, au fost sărbătoriți cum se cuvine cu trimișii unui stat amic. Parlamentarii români au vizitat și mănăstirea Strahov din Praga, unde au zăcut atâtea sute și sute de soldați români răniți.

Unul din ziarele conducătoare cehe, «Narodni Listy», scrie din prilejul vizitei parlamentarilor români în Cehoslovacia: «Oaspeții români au avut prilejul, în decursul scurtei lor petreceri la noi, să recunoască că prietenia noastră față de danșii și față de patria lor nu este ceva silit (ceva făcut), ci că porcede din adâncul nostru, din sinceritatea inimilor noastre. Sperăm că le va fi plăcut la noi, că ne au priceput și că au dus cu danșii din Praga și din patria noastră, redeșteptată la viață nouă, liberă impresii favorabile, precum și convingerea că se pot încrede pe aliații lor cehoslovaci atât în vremuri bune, cât și în vremuri rele.

Parlamentarii români au dus amintirile cele mai bune. E foarte probabil că în curând o să li se răspundă vizitei din partea parlamentarilor cehoslovaci. Aceasta numai bucura ne poate. Cei ce au trăit în decursul războiului în Boemia știu cu câtă dragoste am fost primiți de poporul ceh. Și noi ne-am dat toată osteneala să se simtească bine cehii în mijlocul nostru, când o oblaudire mioapă i-a trimis să sufoace (!) eventualele răsmirițe românești în Ardeal.

Cuvântare

ținută la 6/19 August 1923, ca ocaziunea stingerii minelor de cadu din Panic (jud. Cofocna) ale Societății anonime române «Iris» pentru industria chimică — Cluj

Prestimatelor doamne și domni, și iubit popor!

Doamne, Tu toate spre trebuința omului le-ai zidit, ca pentru toate să-ți mulțumească Ție, bunului Meșter.

Din o molitvă dela botez-

Sânt născut în comuna aceasta. Am fost apoi preot aproape optsprezece ani colo sus, pe vârful dealului, în Dângău, — deci de ne-nmărate ori am umblat ziua și noaptea pe drumul acesta și printre stâncile acestea sterpe și neroditoare.

Adesea ori m'am gândit: Doamne, Tu toate cu înțelepciune le-ai zidit. Ce rost pot avea în economia Ta divină acestea stânci, acestea pietri goale și netrebnice, cari, după părerea noastră și a celor cari sute și mii de ani au trecut pe aici, nu sânt bune absolut de nimic, nici chiar de așternut drumurile cu ele.

A trebuit să vină «plinirea vremii» și a trebuit să vină, acum doi ani, oameni trimiși de Dumnezeu cari să-mi zică: «Părinte, din stâncile acestea sterpe se pot fabrica unele lucruri fără de cari nu poate trăi nici împăratul, nici ostașul, nici bogatul, nici săracul, nici dreptul și nici păcătosul; din pietrele acestea se pot fabrica vase, cuptoare de încălzit, cărămizi refractare și alte lucruri tot atât de indispensabile, fără cari oamenii nu pot trăi».

Desele probe făcute în străinătate, desele încercări făcute în curs de doi ani cu multă cheltuială și cu mai multă cutezanță, osteneală și înțelepciune, mi-au dovedit cele spuse înainte cu doi ani, și acum m'am convins despre adevărul cuprins într-o molitvă a bisericii noastre, unde se zice: Doamne, Tu toate spre trebuința omului le-ai zidit, ca pentru toate să-ți mulțu-

* Minele în exploatare au primit numirile: Regele Ferdinand, Regina Maria, Principele Carol, Principesa Ileana și Schimbarea la față a Domnului. Fabricile sânt în plină funcțiune în Cluj.

mească Ție, bunului Meșter. Acum m'am convins mai bine și despre un alt adevăr, fixat de mine la sfârșitul războiului de a toată lumea, că adevărat, bunul Dumnezeu și-a întors toată fața către poporul român și că și aceste bogății atât de însemnate în economia noastră națională le-a ținut ascunse înaintea asupritorilor noștri de ieri, și ni le-a descoperit nouă, României-mari.

Ne am adunat deci azi aici, ca prin rugăciunile noastre făcute să mulțumim bunului Meșter, pentru bunătățile dăruite nouă prin aceste pietri necuvântătoare, cari sânt chemate a contribui nu numai la bunăstarea comunei noastre și a societății «Iris», care le exploatează, ci și — cu vreme — la bunăstarea țării noastre întregi, care nu va mai fi silită an de an să arunce peste graniță sute și sute de milioane pentru vase, cuptoare, izolatoare etc. etc., făcute din piatră de a noastră și astfel să îmbogățească țări străine, din crunta sudoare a poporului nostru.

Dar, domnilor și iubit popor, — tocmai în ziua aceasta mare în ziua aceasta de bucurie pentru noi toți, sufletul meu e cuprins și de o îngrijorare oarecare mare. Cum asemenea unui păcurar despre care povestea spune, că în zilele senine și cu vreme bună el era supărat și adese-ori plângea, ear în zilele de furtună și ploaie era cu voce bună și adeseori cânta și juca.

Întrebat de cineva despre natura lui, neobicinuită la alți oameni, el zicea, că în vreme bună el e supărat, că știe că are să urmeze vreme rea, ear în zile furtunoase el să bucură. Pentru că știe, că are să urmeze vreme bună.

Așa și sufletul meu e cuprins de o teamă oarecare, tocmai în ziua de azi. M-adică aminte nu cumva oarecând prin vre-o mică greșală în conducerea și socotelile societății, să ajungă oamenii — acționarii — cari o viață întreagă au muncit pentru capitalul plasat în acestea pietri, la pagube foarte însemnate. S'au, apoi, vre-o explozie nenorocită a unei cartușe de dinamit, sau desprinderea din înălțime a vre-unui bolovan de peatră, să pricinuească moartea unui sau mai multor muncitori, pe urma cărora ar putea rămânea atâtea jale, văduve și orfani.

Pentru preîntîmpinarea astorfel de nenorociri noi însă avem mijloace absolut sigure. Pe lângă ajutorul lui Dumnezeu, care nu ne va lipsi nici când, dacă îl vom cere cu credință și nădejde adevărat creștinească, ne mai trebuie:

a) cinstea, corectitatea și înțelepciunea conducătorilor și oficanților societății, și

b) de altă parte hărnicia, trezvia și omenia muncitorilor.

Ca să ni le dăruiască bunul Dumnezeu toate acestea și în viitor, iată al doilea rost și însemnătatea sfeștaniei noastre de azi, și a rugăciunilor noastre de cerere.

Având nădejde că Dumnezeu va asculta rugăciunile noastre azi și totdeauna, încheiu cu cuvintele doxologiei noastre: Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoire. Amin.

Vasile Teotelecan
preot ort. rom.

Știrile zilei

Vizitațiune canonică. I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, va pleca Joi în 13 Septembrie a. c., însoțit de mai mulți preoți din centru, cu trenul de dimineață în tractul Hațegului pe timp de 10—12 zile spre a face o vizitațiune canonică în toate comunele bisericești de pe Valea-Jiului. Cu această ocaziune I. P. S. Sa va târnosi bisericile de nou zidite din Vulcan, Petrila-Regele Ferdinand și biserica de nou renovată din Petroșeni.

Predică în catedrală. Dumineca trecută, a ținut în catedrala noastră, la finea sf. liturghii, o frumoasă predică dl Ieronim Grovu, econom seminarial.

„Albina” institut de credit și de economii în Sibiu, începând de Luni, 10 Septembrie a. c. introduce orarul de eamnă și anume: Luni—Vineri inclusiv 8—12 și 3—6, cassa 8—12 și 3—5, Sâmbăta 8—1, cassa 8—12, după masă închis.

La internatul gimnaziului de băieți din Satulung-Săcele sânt vacante 30 burse care se vor conferi în baza concursului ce va avea loc la 15 Septembrie a. c., în primul loc copiilor de funcționari săraci și de plugari dar cu purtare bună și silitori. Cererile însoțite de actele justificative sânt a se înainta Direcțiunei gimnazului până la 14 Sept. a. c.

Oarele oficiale la administrația financiară Sibiu. La circumscripția de percepere urbană Sibiu la circumscripția 2 de percepere Turnisor cu sediul Sibiu numai din 1/ Septembrie 1923 începând sânt satorite dela 8—2 ore. Casseria centrală și a percepțiilor din palatul financiar sânt deschise pentru public dela 8—12 jum. ore.

Caz de moarte. Dr. Traian Petrașcu, medic în Sibiu, a răposat după scurte suferințe, în ziua de 5 Septembrie 1923 la etatea de 42 ani. A fost înmormântat în 8 Septembrie în cimitirul ortodox român din Lancrăm. La acul înmormântării a luat parte pe lângă întreg poporul din Lancrăm și numeros popor din Sebeșul-săsesc, părintele protopop Sergiu Median cu fica sa Roma, care era logodnica răposatului, aproape toată intiligența din Sebeș, ear din Sibiu: generalul Boeriu, senatorul Dr. Drăghici, Dr. Borcia, Dr. Comșa, Dr. L. Popovici, Dr. Ionaș, Dr. D. Popa, Dr. Iancu, V. Nistor etc. A asistat ca foști colegi de școală ai răposatului Dr. Căndea din Timișoara și Dr. Cucu din Arad. Pe sicriul defunctului erau depuse multe cununi de flori, între cari s'a remarcat o frumoasă cunună de flori naturale depusă de I. P. S. Sa arpiepiscopul și mitropolitul Nicolae, prin secretarul Virgil Nistor, și alta a logodnicei defunctului Roma Medianu. Serviciul funebrel a fost oficiat de preoții: V. Mateiu, I. Lasă, Tit. Morariu, Leon Blaga și I. Trifan. Părintele Lasă a ținut un pătrunzător panegiric. A vorbit apoi dl Dr. Comșa în numele județului, Dr. Popovici în numele Asociațiunii generale a medicilor, Dr. Ionaș în numele secției medicale a Asociațiunii și protopopul Simu în numele partidului național. Dr. Petrașcu era iubit de toți cari îl cunoșteau pentru calitățile sale distinse. Odihnească în pace!

Lozincă sănătoasă. Președintele Republicii cehoslovace a fost rugat din partea unor tineri cehi, cari redactează o revistă, intitulată «Slujba», să colaboreze cu ceva. Ce a găsit cu cale venerabilul șef al statului cehoslovac să le dea drept motto tinerilor cehi? «Servește Republica! Servește-ți patria! Servește umanitatea!» Comentar? Mai trebuie comentat? Sbuiciumul sufletesc al președintelui Masaryk este, în mic, al oricărui intelectual din ziua de astăzi. Fiecare își zice: «Vreau să mi iubesc și neamul și țara, dar și umanitatea întreagă!» Fericiți muritori, cari știu să aducă în consonanță aceste porunci sănătoase!

Apel. Rugăm pe foștii noștri conșcolari cari doresc o întâlnire să-și anunțe adresele lor și a altor colegi cât mai urgent lui Dr. Iacob Ciuta, avocat, Năsăud. Întâlnirea va fi la 4 Octombrie 1923 la Năsăud. Dr. Iacob Ciuta, avocat, Năsăud, Dr. Victor Moldovan, avocat, deputat, Bistrița. Dr. Carol Sotel, medic, Rodna-veche.

La școala superioară de comerț pentru băieți și fete a statului din Sibiu, cererile de înscriere să se înainteze direcțiunii acestei școli (str. Orezului 13) până în 14 Septembrie a. c. Cererea să fie timbrată și semnată de părinte sau tutor, la care să se alăture: certificatul școlar (pentru clasa I, com. certificat de patru cl. liceale ori civile), actul de naștere și de revaccinare. Înscrierile reglementare se vor face în zilele de 15, 17, 18 și 19 Septembrie între orele 8—13. Examenale de corigență se țin în zilele de 15 și 17 Sept., după masă între orele 3—6, iar cele particulare în 17, 18 și 19 Sept. Elevii și elevele să se prezinte la școală în 20 Sept. la ora 8 dim. Uniforma este obligatorie. Taxa școlară este de 600 lei, care se poate plăti și în 2 rate. Onor. minister al instrucțiunii a acordat pe seama acestei școli 10 burse în bani à 4000 lei, pentru care se publică concurs pe ziua de 17 Sept. Se primesc numai copiii funcționarilor publici cu mijloace restrânse și în lipsa acestora fii de săteni români merituosi și săraci. Cererea de concurs să se înainteze la direcțiune până în 15 Sept. Examenul de concurs se dă din materiile clasei precedente.

Aviz. Solvirea pensiilor către invalizii, văduvele și orfanii de război ai clasei trupeșilor, cari sânt în posesiunea condiceului noui de pensie, urmează să se facă începând de Luni, 10 Sept., ora 8—10 a. m. în sala cea mică a primăriei.

Pentru o apropiere. Revista «Analele» din Paris — se știe că este una din cele mai cătite reviste franțuzești — începe cu luna Septemvrie să ne dea o atenție deosebită: va deschide o rubrică permanentă, în care va refera despre mișcarea noastră literară-artistică, socială-economică. Rubrica este contemplată în cadrele unor pagini — supliment, intitulată «*Națiunile amice*». Acolo își vor lua locul: Norvegia, România, Portugalia, Costa Rica, Cehoslovacia, Argentina, Belgia, Brazilia, Elveția, Serbia, etc. Fiecare țară din cele înșirate va informa (cu ajutorul oamenilor ei de seamă, scriitori, pictori, bărbați de stat) opinia publică franceză despre: suprafață, populație, partea administrativă, constituție, agricultură, comerț, industrie, buget, etc. Așa se vor cunoște țările mai bine și va fi mai ușoară o colaborare. Calea, care va trebui bătătorită în toate țările, ca să ajungem la stîmă reciprocă între neamuri.

Aviz. La 15 August 1923 s'au prins pe teritoriul comunei Poplaca 2 boi de soiul Simental, furați de niște țigani, cari fiind surprinși au fugit și să urmăresc. Boii se află la primăria comunală Poplaca. Proprietarul boilor să provoacă, să se prezinte la Parchetul Tribunalului Sibiu cu biletele de vite cari dovedesc titlul de drept asupra boilor. Semnalmentele boilor sînt: 4—5 ani, culoare galbenă, pată albă în frunte pe cornul stîng este ars semnul comunei.

«Vă place carnea de vițel?» O anecdotă autentică ne oferă dl. Brisson în «Anale». Era într'unul din momentele cele mai tragice ale războiului mondial, după lupta dela Charleroi. Trupele aliate, inferioare ca număr și ca armament celor germane, au trebuit să se retragă sub presiunea germană. Primejdia era mare și statul-major francez trebuia să ia hotărâri decisive. Era vorba de o mare responsabilitate. Generalii au început să se sfătuească. În mijlocul discuțiilor numai că pune generalul Joffre întrebarea: «Vă place carnea de vițel?» Toți s'au uitat unul la altul, nedumeriți. Da, da, de vițel! După o pauză a început să întrebe: Cum vă place? Cu ceapă, tăiată mărunt? Etc etc. — Ce se întâmplase? Voia să aducă o *destindere a nervilor*. După câteva momente a urmat discuțiile strategice. Se întremasera cu toții, gândind la altceva. — Întrebați și dvoastră, mici cetățeni, câte odată: «Vă place carnea de vițel?»!

Pe calea cea adevărată

— Circulara despărțământului Sibiu al Asociațiunii —

Cu începutul lunii Septemvrie s'au pornit la drum conducătorii desp. Sibiu al Asociațiunii, aleși la adunarea generală a desp. în Ocna-Sibiului. Președintele desp., dl. Dr. G. Preda, a declarat că înainte de toate vrea să viziteze toate agenturile, ca să se convingă despre starea lor actuală și ca să-și cunoască colaboratorii.

De salut și indemn la muncă a trimis desp. în numele comitetului, o circulară mai lungă, în care le pune la inimă tuturor misiunea sfântă culturală a Asociațiunii. Ținem să accentuăm că activitatea aceasta a desp. Sibiu se va bucura de deosebită atenție a cercurilor noastre bisericești, având chiar binecuvântarea arhierască. Preoțimea și învățătorimea noastră sînt chemate să lucreze mână în mână sub auspiciile Asociațiunii pentru propășirea culturii noastre. «Tradiția Asociațiunii o știți prea bine» — spune circulara — «nu mai trebuie s'o accentuăm pe îndelete. Inițiată de Șaguna, bărbatul providențial, cu vederi largi, a fost Asociațiunea întotdeauna o mamă iubitoare, care și-a alăptat membrii cu laptele științei și a binecuvîinți. În timpurile grele a fost pavăza noastră. Tot așa trebuie să rămână și de aici înainte. Nu cerem numai sprijinul bănesc, ci pretindem cu dragoste de frate și ajutorul spiritual, colaborarea sufletului. Agenturile vor trebui să înflorească. Li se promite nutremânt sufletesc. În schimb membrii ei vor avea datoria de a ajuta Asociațiunea, sprijinind organizarea agenturilor, abonând rev. «Transilvania», bibliotecile «Astra» și cea populară, cumpărând lozurile loteriei, înființând case naționale etc.

Comitetul desp. promite să viziteze în zilele de 11, 16, 21 și 23 Sept. agenturile. Indemnăm pe preoții noștri să dea mână de ajutor la toți pașii ce-i va întreprinde Asociațiunea, promițând că vom ținea în curent pe cititorii noștri cu activitatea despărțământului, ca să se stabilească o emulație vrednică între toți cei buni de prin satele noastre, spre binele comun.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Act de mulțumită

Comitetul «Reuniunii meseriașilor români din Sibiu» se simte plăcut îndemnat a aduce și pe această cale mulțumita sa următorilor binevoitori și sprijinitori ai Reuniunii noastre:

1. Membrului Ioan Mann, măestru pantofar în Sibiu, care a pus bază cu suma de Lei 1000 «Legatului Ioan Mann, măestru pantofar, și soția Ana n. Avrigean» din tristul incident al decedării neuitatei sale soții Ana, întâmplată în 5 Iulie a. c. Scopul legatului este ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor rom. din Sibiu.

2. Membrul Ioan Mohan, culeg. tipograf a dăruit fondului «Andrei Șaguna» pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor meseriașilor români Lei 100 în memoria neuitatului său tată Nicolae Mohan, culeg. tipograf în pens., decedat în 2 Sept. n. c.

3. Vornicul ospetelor Ioan Imbăruș a colectat Lei 200 la «Legatul Alexandru Chidu» pentru ajutorarea copiilor din sub. inferior al Sibiului aplicați la meserii, dela nuntașii tinerilor Nicolae Ciontes, calfă măsar cu Victoria Chidu, nași fiind G. Pascu, dir. la trib. Sibiu, cu dna. Sibiu, 4 Septemvrie 1923.

George Poponea,
prezident.

Stefan Duca,
secretar.

Nr. 252/1923 prot.

(120) 1—3

Concurs repetit

În baza ordinului consistorial Nr. 3519 din 3 Mai a. c. se publică de nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa III. Valendorf. din protopresbiteratul Cohalm, cu termen de 30 zile.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Reflecții îndreptățite își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare, conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului și până la publicarea alegerii se vor prezenta în parohie într-o Duminecă sau sîmbătoare la biserică spre a cânta și cuvînta, eventual a și celebra.

Cohalm, la 18 Iunie 1923.

Emilian Stoica,
protopresbiter

Nr. 654/1923 Prot

(119) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Cornătăl, (Egerseg) cu filia Săncrai, tractul Târgul Mureș jud. M. Turda, pe baza ordinului consistorial din 6 Iulie a. c. Nr. 2831/1923 se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sînt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Comuna se află în depărtare de 4 km. dela Târgul Mureș și are case parohiale noi precum și supraedificățile economice necesare.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sîmbătoare în biserică din parohie spre a cânta, predica, eventual a și celebra.

Târgul Mureș, la 8 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu,
protopop.

(110) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III, Recea Telechiană, protopres-

biteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sînt pe lângă cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, porția canonică aproximativ 3 jugăre pământ și de fiecare familie câte o ferdelă de bucate.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral și înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvînta.

Recea Telechiană, la 2 August 1923.

Vasile P. Răduț,
adm. paroh ort.

Dumitru Martin,
not. com. parohial.

Nr. 1011/1923 prot.

Văzut.

Făgăraș, 4 August 1923.

Oficiul protopresbiteral ort. rom.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

Nr. 1012/1923

(109) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III. Hurez, tractul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sînt cele satorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și, după prealabila încunoștințare a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sîmbătoare pentru a cânta, ori a servi și predica.

Făgăraș, la 4 August 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu comitetul parohial.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

(116) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei Alita-seacă și Bațani de clasa III. protopresbiteratul Sfântul Gheorghe, județul Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sînt:

- a) Salar legal dela stat, satorit pe baza coalei B;
- b) Casă parohială;
- c) 32 jugăre porțiune canonică întregită pe baza legii agrare;
- d) De fiecare familie o ferdelă de bucate (20 lire);
- e) Stola îndatinată.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal, car pentru a se face cunoscut poporului se vor prezenta cu prealabila încunoștințare în vre-o Duminecă sau sîmbătoare spre a cânta ori a celebra, observând dispozițiile art. 33 din reg. pentru parohii.

Intorsura Buzăului, 19 Aug. 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Sft. Gheorge în înțelegere cu comit. parohial concernent.

George Neagovici-Negoescu,
adm. protop.

Reclama este

sufletul comerțului

Banca Românească, Sucursala Sibiu

De Lună, 10 Septemvrie, Cassa începe orariul de iarnă, fiind deschisă în

«Hermes» Nr. 8767

zilele de lucru între orele:

(121) 1—1

9—12 și 3—5, ear Sîmbăta va fi deschisă numai dela orele 9—12